

Kisbodak
Településfejlesztési Konceptió
Véleményezési dokumentáció
2017. április
TH-16-02-05

Felelős tervező:

Németh Géza
TT/1É 08/0065/08

Munkatárs:

Leitner Attila

Szabó Roland

Tartalomjegyzék

1	JÖVŐKÉP	3
1.1.	<i>KISBODAK JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN.....</i>	3
1.2.	<i>KISBODAK JÖVŐKÉPE A MOSONMAGYARÓVÁRI TÉRSÉG SZEREPÉNEK VONATKOZÁSÁBAN</i>	4
1.3.	<i>A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE.....</i>	5
2	CÉLOK.....	6
2.1.	<i>KISBODAK ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA</i>	6
2.1.1	<i>A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata</i>	7
3	ENERGIAHATÉKONYSÁG, KLÍMAVÉDELEM.....	12
4	KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	12
	<i>A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA:</i>	13
	<i>A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMEINEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS TERÜLETFELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZÁSOKRA:.....</i>	13
	<i>AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELMÉRE ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSRE:.....</i>	15
5	MELLÉKLETEK	16
-	<i>Előkészítő fázismegalapozó vizsgálat</i>	16
-	<i>Előzetes tájékoztatási vélemények</i>	16
-	<i>Az előkészítő fázismegalapozó vizsgálat és a koncepció irányait megerősítő képviselő testületi határozat.....</i>	16
-	<i>Örökségvédelmi hatástanulmány</i>	16
-	<i>Művi értékvédelmi hatástanulmány</i>	16
-	<i>Forster Központ adatszolgáltatása</i>	16

BEVEZETÉS

A településfejlesztési koncepció középtávon (10-15 évre) meghatározza a település fejlesztésének főbb irányait, a gazdasági, társadalmi és környezeti célkitűzések rögzítése és összehangolása alapján. Kisbodak község jelenleg hatályban lévő településfejlesztési koncepciója 2002-ben készült el és Kisbodak Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 47/2002.(XII.16.) számú határozatával hagyta jóvá. Magyarország Kormánya 2012-ben rendeletet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012. (XI. 8.) számú Kormány Rendelet). A rendelet szerint a településfejlesztési koncepció tartalmi követelményrendszere megváltozott, ez indokoltá teszi a 2003-ban elfogadott településfejlesztési koncepció felülvizsgálatát és aktualizálását.

A felülvizsgálatot és aktualizálást azonban nemcsak a vonatkozó rendelet megjelenése tette szükségessé, hanem az is, hogy az eltelt közel másfél évtized alatt a település társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetében jelentős változások következtek be.

A településre ható külső tényezők változása:

- megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák (gazdasági válság hatásai),
- előtérbe kerültek korábban kisebb jelentőségű szempontok, mint pl. az energiahatékonyság, a környezetvédelem, a fenntarthatóság, az innováció kérdése,
- megújult az EU kohéziós politikája, ezzel (részben) összefüggésben megújult a nemzeti szintű területfejlesztési koncepció, területi és ágazati szintű tervezési munkák készültek el.

A település fejlődését befolyásoló belső tényezők változása:

- módosultak a település társadalmi (demográfiai), gazdasági folyamatai,
- jelentősen megváltoztak az önkormányzat feladat- és hatáskörei (intézményfenntartás, köznevelés, közművelődés stb.)
- rendelkezésre állnak az elmúlt időszak tapasztalatai, az eddigi fejlesztések eredményei.

Időközben megjelentek a Központi Statisztikai Hivatal adatai a 2011-es népszámlálás eredményeiről, ami azt jelenti, hogy jóval frissebb adatok alapján lehet tervezni, mintahogyan az a 2002-es koncepció alapján lehetséges lenne.

A településfejlesztési koncepció a 314/2012 (XI. 8.) számú Kormány Rendelet 5. §-a szerint meghatározott **megalapozó vizsgálat** alapján készül, melyet cégünk a Tér-Háló Kft. készített el 2016. augusztusában.

Jelen településfejlesztési koncepció a 2002-ben készült dokumentum felülvizsgálata és aktualizálása. Ez azt jelenti, hogy jelen koncepció:

- változtatás nélkül vagy kis változtatással átemelte a 2002-es koncepció mindazon részeit, melyek továbbra is érvényesnek tekinthetők,
- aktuális adatokkal felfrissítette a koncepció mindazon részeit, melyek elavult, régi adatokon alapultak,
- új részekkel cserélte le a 2002-es koncepció mindazon részeit, melyek már nem tekinthetők érvényesnek,
- kiegészítette mindazon új fejezetekkel, amelyeket a 314/2012. (XI. 8.) számú Kormány Rendelet ír elő tartalmi követelményként.

1 JÖVŐKÉP

1.1. *Kisbodak jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan*

Kisbodak 2016-ban térségi szinten „általánosnak mondható” lakó-, és rekreációs környezetet, valódi életminőséget kínáló falu. A település tartja a rekreáció területén korábban megszerzett pozícióit, azok fejlesztése mellett sikeresen diverzifikálja gazdaságát a fenntartható környezethasználatú működő mezőgazdaság, valamint a természeti környezettel harmóniában működni tudó egyéb idegenforgalmi szolgáltatások területén.

A településen növekszik az idegenforgalom – elsősorban a vízi turizmus – területén működő vállalkozások száma.

A település területén megtermelt mezőgazdasági termények nagy része jelenleg nem helyben kerül feldolgozásra, melynek megváltoztatása kitűzött gazdasági cél, a helyben, egyedi, versenyképes termékeket előállító kisüzemekben történő feldolgozás arányának javításával. Ezek a kézműves, kistermelői termékek élénk kereskedelmet generálhatnak a térségben.

A település folyamatos innovációra való képessége a regionális központ Győrrel, illetve a járási központ Mosonmagyaróvárral való szoros együttműködésen, az itt élő emberek képzettségén, kreativitásán, valamint a településen működő, a fenntartható fejlődést támogató szolgáltatások kiváló minőségén alapul. A település őrzi épített és természeti környezetének értékeit, és újabb értékekkel gazdagítja azokat. A település infrastruktúrális és humán kapcsolatrendszerei egyre bővülnek, szerteágzóbbá válnak, ezáltal egyre szélesebb választási lehetőségeket biztosítanak a helyi lakosság és potenciális látogatói kör számára.

1.2. Kisbodak jövőképe a mosonmagyaróvári térség szerepének vonatkozásában

Kisbodak jövőre vonatkozó kilátásai alapvetően függenek a győri régió európai összevetésben determinálható fejlődési lehetőségeitől. Kisbodak a mosonmagyaróvári járás része, bár a jelenlegi térszerkezeti kapcsolatainak egy része Győrhöz is köti.

Térszerkezet, településhálózati helyzet, a térségre vonatkozó területfejlesztési koncepciókban való megjelenés szempontjából erősségként értékelhető a győri térség geopolitikai helyzete a közép-európai magrégióban, közelsége a régió dinamikus fejlődő fővárosaihoz (Bécs, Pozsony és Budapest), azok gyors elérhetősége szinte minden közlekedési eszközön. Győr térségi hatása (gazdasági, oktatási, kulturális, intézményi, fogyasztó-piaci) folyamatosan bővül, megerősödnek az ország- és megyehatáron átnyúló irányai, ebből Kisbodak is profitálhat.

A győri régió, és benne a központ Győr, illetve a mosonmagyaróvári térségi központ napjainkra a magyar településhálózat legstabilabb fejlődő térsége, ill. nagyvárosa (népesség, stabilitás, agglomerációs folyamat, gazdasági potenciál, annak egyre sokoldalúbb összetétele, kedvező közlekedési és elérhetőségi kapcsolatok, bőséges szolgáltatási kínálat, minőségi életkörülmények). Az észak-dunántúli térségben Győr tekinthető a gazdasági központnak, de az elmúlt tíz évben e funkció mellett a közösségi szolgáltatásokban (oktatás, egészségügy, kultúra, sport) is vezető szerephez jutott.

A fentiek mellett ugyanakkor gyengeségnek tekinthető, hogy nem kellően határozott a térségnek a fejlődő közép-európai magrégióban elfoglalt egyedi, sajátos pozíciójának meghatározása, ennek megfelelően annak jövőbeli alakítása. Mérsékeltek, nem meghatározóak a szervezeti, intézményi, gazdasági, valamint a kulturális, pályázati kapcsolatok a magrégió fővárosaival, a szomszédos térségekkel, nagyobb településekkel; egyelőre nem tapasztalható ezen kapcsolatok támogatása vagy beépülése a fejlesztési irányokba sem.

Lehetőséget jelent, hogy az elkövetkező 10 évben a közép-európai magrégió várhatóan még dinamikusabban fejlődhet, melynek hatásai a térségre nézve kedvezőek lehetnek (az agglomeráció növekedése, közlekedési kapcsolatok fejlődése, gazdasági bázisok összekapcsolódása). A régió gazdasága és közösségi szolgáltatásai (felsőfokú oktatás, kultúra, sport) a nemzetközi együttműködésekkel további fejlesztési lendületet kaphatnak. Az eddigi eredmények kedvező körülményeket kínálnak arra, hogy új tevékenységek (szolgáltatások, termelési rendszerek, intézmények) és kapcsolati rendszerek (elővárosi közlekedés, önkormányzati együttműködések országon belül és azon túl) befogadása történjen meg a térségben.

Veszélyt jelent a térségre nézve, hogy a közép-európai magterületek, illetve általánosságban Európa fejlettebb régiói, nagyvárosai elszívhatják a helyi képzett munkaerő egy részét, kedvezőbb feltételeket nyújthatnak a tudásra, innovációra épülő vállalkozásoknak. Észak-Dunántúl más nagyvárosai továbbra is versenyezni fognak a különféle új funkciókért, a városok és térségeik versenye még élesebbé válhat. A nemzeti fejlesztések alakításánál a régió jelenlegi kedvező helyzete elterelheti a fejlesztési forrásokat, holott éppen a minőségi megújítást jelentő új tevékenységek és kapcsolatok kívánják meg a központi (EU, nemzeti) támogatásokat.

Kisbodak szerepének elemzésekor külön ki kell térni arra is, hogy Győr és Mosonmagyaróvár környezete szoros – agglomerációs jellegű – együttműködésben él, amelynek a település is aktív részese. Győr és Mosonmagyaróvár munkahelyeinek több mintegy harmadát nem a településen élők töltik be, a város számos közigazgatási funkciót lát el a térségben. A térségben élők csak a városok infrastruktúráját igénybe véve tudják életüket élni. A függés azonban kölcsönös. A városok munkaerőpiaca kiapadt, az agglomerációs lakosság munkaereje nélkül a termelő

egységek kapacitásai jelentősen szűkülnének. Számos köznevelési intézmény fenntartása válna bizonytalanná a bejáró tanulók jelenléte nélkül.

Az agglomerációs együttműködésnek az alábbi főbb területei (prioritásai) vázolhatók fel, amelyek Kisbodakot is érintik:

- a térség kiegyensúlyozott gazdasági struktúrájának kialakítása és megtartása,
- összehangolt ingatlan- és lakáspolitikai,
- összehangolt oktatáspolitikai,
- összehangolt tájhasználat, és mezőgazdasági jövőkép kialakítása
- térségi szintű infrastrukturális elemek fejlesztése (Győr-Gönyű kikötő, Győr-Pér repülőtér, valamint a kapcsolódó infrastrukturális elemek: szükséges elkerülő, és összekötő utak)
- a közösségi közlekedés fejlesztése, különös tekintettel a kötöttpályás elővárosi közlekedés megvalósítására
- közös turizmusfejlesztés és marketingpolitika (Szigetköz, Mosonmagyaróvár és térsége, Győr és térsége),
- erős érdekérvényesítés a megyei és regionális fejlesztés és tervezés folyamatában, közös és összehangolt pályázati tevékenység.

A fentiek alapján Kisbodak jövőképét a térségi szerepére vonatkozóan az alábbiak szerint lehet megfogalmazni: Kisbodak a szigetközi térség (mosonmagyaróvári járás) rurális települése, amely kiemelkedő életminőséget biztosító természeti környezettel rendelkezik, és egyedi, sajátos pozíciót alakított ki a minőségi lakókörnyezet, a rekreációs lehetőségek, valamint a fenntartható tájhasználat terén.

Kisbodak, mint a mosonmagyaróvári agglomeráció települése, az agglomeráció településeivel, elsősorban annak központjával, illetve a megyeközpont Győrrel szoros együttműködésben biztosítja alakosságnak a szükséges munkahelyeket, a színvonalas lakókörülményeket, a magas szintű infrastrukturális ellátást, az oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális és szabadidős szolgáltatások széles választékát.

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

Jelenlegi tudásunk szerint egy település hosszú távú fennmaradásának és fejlődésének kulcskérdése, hogy a település változásának folyamatai a fenntarthatóság biztosítása mellett menjenek végbe.

A fenntartható településfejlesztés mindent átfogó tervezési megközelítést igényel. A kulcs a fenntartható fejlődés négy pillére – a **környezeti, társadalmi, kulturális és gazdasági fejlődés** – kiegyensúlyozott figyelembevételével.

A fenntartható településfejlesztés környezeti szempontból elsősorban hosszú távú, több generáción átívelő gondolkodás alapján álló döntések alapján történik. A települési fogyasztást olyan szinten kell tartani, amely hosszútávon is biztosítható. A kibocsátások, valamint az elhasznált források (pl. energia, üzemanyag, építőanyagok, beépítésre szánt területek stb.) biztonságos visszavezetéséről a természet és az ember által meghatározott rendszerek körforgásaiba biztosítani kell. Ennek érdekében fenntartható szintre kell csökkenteni az elsődleges források felhasználását, a termőföldek beépítését, a nyersanyagok fogyasztását; csökkenteni kell az emberi eredetű, üvegházhatást okozó gázok és a hulladékok kibocsátását, és védeni kell az emberi egészséget a káros környezeti hatásoktól.

A fenntartható településfejlesztés társadalmi szempontból az emberek alapvető igényeinek a kielégítését, a mentális jólétet, a közösségi értékek megőrzését, a jó kormányzást (demokratikus döntéshozatalt, a döntés előkészítésben való közösségi részvételt, a konszenzusra való törekvést) jelenti. A döntések mérlegelésénél a közösséget összetartó szolidaritás elve alapján, a településfejlesztés során felmerülő terhek és előnyök (szomszédos telkek, tömbök, vagy települések vonatkozásában) igazságos elosztására kell törekedni.

A fenntartható településfejlesztés gazdasági szempontból olyan diverzifikált, a válságoknak ellenálló helyi gazdaságot jelent, melyben magas a termelékenység, a hozzáadott érték, és az innováció szintje.

A fentiek alapján Kisbodak fejlesztésének alapelvei az alábbiak szerint határozhatóak meg:

A településfejlesztés alapját a fenntarthatóság környezeti, társadalmi és gazdasági szempontjainak érvényesítése kell, hogy képezze.

Ez különösen az alábbi alapelvek figyelembevételét jelenti:

Kiegyensúlyozott társadalmi viszonyok megteremtése és fenntartása:

- demokratikus döntéshozatal,
- a közösséget összetartó szolidaritás és a terhek igazságos elosztása,
- a szegregáció elleni küzdelem, az esélyegyenlőség biztosítása,
- testileg és lelkileg egészséges társadalom kialakulásának elősegítése.

Kiegyensúlyozott gazdasági viszonyok megteremtése és fenntartása:

- több lábon álló (diverzifikált) helyi gazdaság,
- magas termelékenységű és hozzáadott értékű gazdasági tevékenységek,
- a helyi mikro- és kisvállalkozások támogatása,

Kiegyensúlyozott környezeti viszonyok megteremtése és fenntartása:

- a kompakt település elvének érvényesítése,
- a jó minőségű termőföldek védelme,
- a természetes és épített környezet értékeinek védelme,
- a zöldfelületek, rekreációra szánt, illetve biológiailag aktív területek növelése.

2 CÉLOK

2.1. *Kisbodak átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása*

Társadalom

A települési és a térségi szintű oktatás, a kultúra és a sport minőségi, értékteremtő hatásaira építve aktív és egészséges helyi társadalom alakuljon ki. A településen belüli társadalmi különbségek a tolerálható mértéken belül maradjanak, a helyi társadalmi problémák kezelhető mértékűek legyenek.

Gazdaság

A hazai vidéki kistelepülések átlagát meghaladó ütemben növekedjen a Kisbodakon működő gazdasági szereplők által megtermelt hozzáadott érték, ezzel párhuzamosan erősödjön a helyi gazdaság diverzifikációja és erősödjön a gazdasági szereplők kapcsolatainak rendszere.

Épített környezet

Az épített környezet színvonala érje el a hasonló méretű európai kistelepüléseinek szintjét. A falu őrizze meg és tartsa jó állapotban építészeti örökségét, és segítse elő, hogy a kortárs építészeti eszközeivel gazdagodhasson. Folyamatosan újítsa meg és tartsa jó karban közterületeit, növelje azok attraktivitását.

Természeti környezet

A település őrizze meg és tartsa kiváló állapotban különleges természeti környezetét, kiemelt figyelmet fordítson a védett területekre. A belterületi zöldfelületeket funkcionális és esztétikai értékét folyamatosan növelje. A környezeti káros hatásokat csökkentse, kiegyensúlyozott környezeti állapotokat tartson fenn.

Műszaki infrastruktúra

A közösségi és egyéni közlekedés feltételeinek folyamatos javítása mellett jelentősen csökkenjen az ezek működtetéséhez felhasznált energia mennyisége, és azon belül növekedjen a megújuló energiaforrások aránya. A település biztosítsa a megfelelő minőségű és mennyiségű lakhatási lehetőséget, valamint a teljes körű közműellátást.

Energiahatékonyság, klímavédelem

A település területfelhasználási politikáját az energiahatékonyság, és a biológiailag aktív területek takarékos felhasználásának figyelembevételével alakítsa. Az energiaellátás biztosítására, az épületállomány működtetésére egyre növekvő arányban használjon megújuló energiaforrásokat. Kiemelten vegye figyelembe az energiahatékonyság szempontjait az építés, a felújítás, valamint a településüzemeltetés területén. Az alkalmazott építőanyagok felhasználásánál a teljes életciklusra (LCA) vetítve a lehető legkisebb energiafelhasználást.

2.1.1 *A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata*

Társadalom

- **Esélyegyenlőség biztosítása**

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. Rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI Rendelet rendelkezéseivel, Kisbodak Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalta, hogy az elkészült és a 65/2015.(10.12.) sz. határozattal elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. A település az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonta partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Kisbodak település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A fenntartható társadalmi viszonyok alapkérdése, hogy a társadalom nem mondhat le a leszakadó vagy leszakadással fenyegetett csoportok – nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékosokkal élők, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, idősek – felzárkóztatásáról, életminőségének javításáról, társadalmi részvételének biztosításáról, ezekkel együtt egy mindenki számára elérhető „élhető” település megteremtéséről. Kisbodak Helyi Esélyegyenlőségi Programja a 2013-2018. közötti időszakra vonatkozóan tartalmazza a szükséges intézkedéseket. A program folytatása 2018. után is szükséges.

- **A meglévő munkahelyek megtartása, új munkahelyek teremtése**

A településen és a térségben a rendszerváltás nyomán átalakuló gazdasági struktúrát követve megváltozott a foglalkoztatási struktúra is. A településen a mezőgazdaság foglalkoztató szerepe jelentősen lecsökkent, ezáltal a helyi foglalkoztatás lehetőségei beszűkültek. A struktúraváltozás miatt megszűnt munkahelyek pótlása térségi szinten megtörtént, sőt Győr és Mosonmagyaróvár – mint térségi központok – növekvő munkaerőigényét már nemcsak saját közigazgatási területéről elégíti ki.

A térségi munkaerő képzettsége, teljesítőképessége átlagosan emelkedő tendenciájú. A munkanélküliség szintje országos viszonylatban is kedvező. Mindezt azonban a település nem saját gazdasági potenciáljának köszönhetően érte el, ennek érdekében a településnek fokozott figyelmet kell fordítania a meglévő munkahelyek védelmére, és új, helyben megvalósuló munkahelyek létesítésére. Ehhez több lehetőség is az önkormányzat rendelkezésére áll:

- a kisvállalkozások számára vonzó munka- és lakókörnyezet kialakítása,
- az iparüzési adó mértékének versenyképes meghatározása
- a kisvállalkozások számára megfelelő területi kínálat biztosítása, valamint a szabályozási környezet kedvező kialakítása.

- **Befogadó társadalom fenntartása, ösztönzése**

Magyarország – ezen belül a vidéki kistérségek – népessége csökkenő tendenciát mutat, bár a mosonmagyaróvári térség kitüntetett szerepére jellemző, hogy itt kismértékű népességnövekedés vagy legalábbis

stagnálás, stabilitás tapasztalható, amely a térség vonzereje, folyamatosan fejlődő, bővülő gazdasága miatt várhatóan folytatódni fog. A település lakosságának száma az utóbbi években csekély mértékben csökkenő tendenciát mutat. A népesség fogyása minden szinten is érezhető versenyhátrányt jelent, ugyanis a nagyobb lakosságszám egyben nagyobb vásárlóerőt, nagyobb forgalmat, így nagyobb vonzerőt is jelent a potenciális gazdasági szereplők számára. Ezért mindenképpen elő kell segíteni a munkaerő utánpótlását jelentő emberek, családok térségben, ezen belül is a településen történő letelepedését. Az összesített magyarországi népességfogyásra tekintettel ez a távlatban bevándorló népességet (is) jelenthet a településen is, melynek fogadására a helyi lakosságot fel kell készíteni.

- **Demokratikus helyi kormányzás**

A településen a civil szervezetek száma, aktivitása és befolyása a település nagyságrendjéhez képest jelentős. Működésük fizikai feltételeit tagsági hozzájárulásokból, önkormányzati támogatásból és pályázati forrásokból biztosítják. A szervezetek gyakran használják az önkormányzat ingatlanjait is rendezvényeik helyszínékként. A civil szervezetek egyre jelentősebb szakmai háttérrel bíró kritikai tevékenysége segíti az önkormányzati döntéshozatalt is. Az önkormányzat célja, hogy aktívan hozzájáruljon a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához. A település életében fontos szerepet töltenek be az egyházak mind híveik gondozásával, mind pedig vállalt társadalmi feladataik ellátásával. Az önkormányzat fontos feladata, hogy a továbbiakban is segítse az egyházak társadalmi feladatainak ellátását.

- **Egészséges társadalom**

A község lakóinak egészségügyi ellátását az állam és az önkormányzat intézményrendszere közösen biztosítja. A települési önkormányzat működteti a felelősségi körébe tartozó intézményrendszert. Jövőbeli cél, hogy a község tovább bővítse az egészségügyi és szociális szolgáltatásainak színvonalát, javítsa az ellátás hatékonyságát. Köztudomású, hogy az egészség megőrzésének legkevésbé hatékony – egyben legdrágább – módja a már kialakult betegségek kezelése, gyógyítása. Sokkal hatékonyabb – és költségkímélőbb – módszer a betegség megelőzése, amelynek fontos része az érintett lakosságra kiterjedő szűrővizsgálatok elvégzése. A sportolási lehetőségek fejlesztése szükségessé teszi a meglévő mellett olyan további létesítmények létrehozását, melyek a szabadidő eltöltését, de egyben az egészséges életmódot is szolgálják (szabadtéri sportpályák, lovagló területek, golfpályák, kocogó pályák, horgász területek, szabad strandok).

A Kisbodaktól távolabb eső Lipót ma is jelentős turisztikai célpont, de még vannak tartalékai. Lipóton kialakuló fürdőközpont magja lehet egy térségi gyógy- és rekreációs központnak, amelykülönleges természeti környezetben, több élővíz által határolt területen fekszik. Ezekben a területi egységekben – a kisbodaki közigazgatási területen belül is - illetve közvetlen közelségében rendelkezésre állnak olyan területek, amelyek alkalmasak a gyógy és rekreációs, turizmus melletti természeti, főleg vízi turisztikai sok bővítésének befogadására, valamint a falusi turizmus erősítésére. Az életkor meghosszabbodásával – ezen belül a nyugdíjas kor meghosszabbodásával – a társadalomban egyre nagyobb arányt képviselnek az időskorú emberek. Ezért az időskorúak védelmére – ezen belül az egészségügyi ellátásra, otthoni gondozásra, az elszegényedés megakadályozására, az egyedüllet enyhítésére és a megnövekedett szabadidő eltöltésének biztosítására – az önkormányzatnak különös gondot kell fordítani.

- **Kulturált társadalom**

A közeli városok (Győr, Mosonmagyaróvár) magas színvonalú oktatási hálózattal rendelkeznek, mely a képzések rendkívül széles választékát kínálja. Az intézményhálózatot jelentős mértékben használja a térség lakossága is. Az ausztriai határ közelsége lévén, a növekvő idegenforgalom mellett a településen kiemelt jelentősége van a nyelvtudásnak, ezért egyre nagyobb szerepet kell kapnia az alap- és középfokú iskolai oktatásban a nyelvi képzésnek. A bejáródiákok nagy száma és a szabad iskolaválasztás, a szuburbanizációs folyamatok ugyanakkor újkíhívásokat is jelentenek az oktatás részére. A lakóhelyhez közeli oktatás biztosítása az ellátásszínvonalának alapfeltétele. A helyi szolgáltatások számára kiemelt fontosságú a minőségi szakképzés biztosítása, folyamatos fejlesztése (jelenleg állami feladat, az önkormányzatnak közvetlen ráhatása nincs). A város gazdasági fejlődésével szoros összefüggésben van a Széchenyi István Egyetem fejlesztése.

A felsőfokú oktatás színvonalának emelése többek között az alábbi feladatok megoldását is jelenti:

- Campus jellegű felsőoktatási központ létrehozása, ahol szinte minden tudományterület

- képviselteti magát.
- Nemzetközi K+F+I profil és versenyképesség fejlesztése (kínálattal és háttérlehetőségekkel), innovatív és kooperatív szerep betöltése a régió műszaki és gazdasági fejlődésében.
 - A minősített oktatók és kutatók számának növelése a jelenlegi egyetemi központokhoz hasonló arányban.
 - Nemzetközi, országos, felsőoktatási zónán belüli és regionális igényekhez igazodó képzési portfóliófejlesztés, képzési programok aktualizálása, humán erőforrás fejlesztés.
 - Az oktatást, kutatást és gyakorlati képzést támogató infrastruktúra és eszközállomány hatékonyságának növelése és fejlesztése, gyakorlatorientált képzési portfólió erősítése, minőségi fejlesztés
 - Az oktatói és hallgatói mobilitás és a nemzetközi oktatási-kutatási kapcsolatok erősítése, doktori iskolák fejlesztése.

A helyi társadalom kulturális aktivitásának támogatása mellett a szabadidő színvonalas eltöltésében az önkormányzat elsősorban kulturális intézményhálózata fenntartásával, kulturális és szórakoztató programok, fesztiválok szervezésével segít. A jövő feladata Felső-Szigetköz kulturális kínálatának minőségi bővítése (pl. fesztiválok, galériák, vásárok létesítése, kulturált szórakozóhelyek támogatása). Ezt a feladatot magánvállalkozásokkal, civil szervezetekkel együttműködve, azokat támogatva, partnerségben lehet megvalósítani. A lokálpatriotizmus fontos húzóerőt jelent egy településen. Kisbodakon minden adottság megvan ahhoz, hogy a lokálpatriotizmus számottevő fejlesztő erőt jelentsen: a Szigetköz értékes történelmi öröksége az építészetben, a különleges természeti környezet, a közeli termálkincs, a jól működő régiós gazdaság, országon belüli viszonylagos jólét. A település rendelkezik hagyományokkal a kulturális örökségének bemutatására, ezek fejlesztéséről a jövőben sem mondhat le. Tovább kell erősíteni a helyi lakosság lokálpatriotizmusát, közelebb hozni hozzájuk a község történelmét, legendáit, értékeit.

2. GAZDASÁG

- Korszerű, hatékony ipar

A községben helyi ipar nincs, a lakos számhoz viszonyítva a helyi munkaképes lakosság a községen belüli foglalkoztatottsága elhanyagolható. A statisztikai adatok alapján a helyi vállalkozások lassan, de egyenletesen fejlődnek, így egyre több a helyi munkavállaló. Az aktív munkakörű lakosok legnagyobb része Győrben és Mosonmagyaróváron vállal munkát. Győr hagyományosan a magyar ipar egyik „fellegetára”. A rendszerváltást követő iparstruktúra-átalakulás alapjaiban érintette a hagyományos győri iparvállalatokat, de a városnak sikerült gazdasági pozícióit megőrizni, sőt bizonyos értelemben növelni is. A győri ipar mai „húzóágazata” a járműipar, melynek központja az Audi Hungaria Motor Kft. (a továbbiakban: Audi) egyre bővülő telephelye, valamint a hozzá kapcsolódó beszállítói hálózat. A folyamatosan biztosított, szakképzett munkaerő, valamint a szolgáltatói szektor erősödése miatt szükséges egy életem át tartó perspektívát felvázolni a fiatal generáció, valamint a régióban élő szakemberek, családjainak számára.

A hármaskör (Ausztria, Szlovákia, Magyarország) határ közeli járési központ Mosonmagyaróvár is jelentős gazdasági húzóerő a munkavállalók számára. A mosonmagyaróvári ipari park nagyszámú – országos szintű – gazdasági egységnek ad otthont, melyben jelentős számú helyi munkavállaló dolgozik. Nem elhanyagolható az Ausztriában dolgozók aránya, mely a jelen gazdasági helyzetben jelentősen negatív hatással van a hazai foglalkoztatási adatokra. A helyi és a régiós gazdasági fejlesztésre a következő feltételek mellett kerülhet sor:

- Győr, Mosonmagyaróvár hagyományos gazdasági kapcsolatainak erősítése,
 - gazdaságélénkítő hatású, regionális méretű infrastruktúra fejlesztése (ez alapvetően állami feladat),
 - K+F+I tevékenység erősítése, a szükséges infrastruktúra biztosítása,
 - modern gazdasági szolgáltatások (innovációs központok, klaszterek, tervező irodák, tanácsadó cégek, piackutatás, marketingszolgáltatás stb.) kiterjesztése a regionális vonzáskörzet egész területére,
 - KKV-k kiemelt segítése (támogatások, információk hozzáférési lehetősége, pályázatokra ösztönzés),
 - kapcsolatépítés a vállalkozások és az önkormányzat között (egyablakos ügyintézés, e-önkormányzat stb.),
- Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság***

A térség (Győr és Mosonmagyaróvár) földrajzi helyzete kiváló lehetőséget biztosít a logisztikai fejlesztésekre, elsősorban a meglévő regionális szerepkörű Győr-Gönyű kikötőn és a Győri Nemzetközi Ipari Park területén,

valamint a Győr-Pér repülőtér, illetve a vasúti és közúti közlekedés csomópontbázisán. A Szigetköz kiváló adottságokkal rendelkezik a turizmus fejlesztéséhez. A gazdag történelmi örökség, az egyedülálló természeti környezet, a termálvízre alapozott fürdő, a földrajzi helyzet (három ország fővárosához való közelség), a kulturális, szabadidő-eltöltési lehetőségek olyan vonzerőt jelentenek, amelyek kiemelkednek a hazai turisztikai kínálatból és nemzetközi szinten is mérhetőek. Ugyanakkor látni kell, hogy mind hazai, mind nemzetközi szinten igen kiélezett a verseny turisztikai területen, így a település idegenforgalmának, a vendégéjszakák számának növelése jelentős investíciókat és az elmúltévek tudatos stratégiáját továbbbépítő gondolkodást igényel:

- szálláshelyek, vendéglátóhelyek minőségi és mennyiségi fejlesztése (kiemelten fontos a vízi turisztikai szálláshely kapacitás növelése),
- a kapcsolódó településközi közlekedési infrastruktúra fejlesztése,
- a kulturális események vonzerejének, egyediségének további növelése,
- aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések (kerékpárút-hálózat bővítése, vízi turisztikai fejlesztések),
- a térség turisztikai vonzerejének fejlesztése és térségi összekapcsolása (tematikusan vonzerőtérkép kialakítása és folyamatos karbantartása).

Amennyiben az önkormányzatnak lehetősége nyílik rá, előnyben kell részesíteni azokat a beruházásokat, amelyek kereskedelmileg rosszul ellátott területen valósulnának meg, és a környezetükre nem gyakorolnak káros hatásokat (könnyű közlekedési megközelíthetőség, barnamezős rehabilitációs terület stb.). Az innovatív gazdaság fejlesztéséhez elengedhet a kreativitás és a kultúra hasznosítása, az azokhoz kötődő iparágak felismerése és támogatása. A fejlődéshez újabb piacok kellenek, újabb szolgáltatások, amelyek tovább erősítik a térség európai versenyképességét.

- **Gazdaságfejlesztés támogatása „soft” programokkal**

A gazdaság fejlesztéséhez gyakran nem csak a költséges beruházások, hanem az emberi erőforrások fejlesztését célzó, ún. „soft” programok is nagymértékben hozzájárulhatnak. Ilyenek például a munkaerőpiacra való eljutás elősegítését támogató programok, életvezetési és képzési programok, a képzést segítő támogatási rendszer működtetése, vagy a gazdasági potenciált hordozó, innovatív vállalkozások kiválóságainak beazonosítása és támogatása. A regionális és országos gazdasági kapcsolatok mellett fontos a nemzetközi K+F+I tevékenységekbe történő aktívabb bekapcsolódás.

3 ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET

- **épített környezet**

Az egészséges lakókörülményekhez nemcsak az egészséges lakás, hanem az egészséges lakókörnyezet is hozzátartozik. A község lakásállományának műszaki állapota összességében javuló tendenciájú, de még mindig jelentős a leromlott állapotú lakások száma. Az egészséghez hozzátartozik a szellemi egészség, a lakóterületek szorongásmentes használhatósága, vagyis a biztonság. Az egészséges lakókörnyezethez szükséges a lakóterületek megfelelő zöldfelületi ellátottsága is, ami jónak mondható a településen.

- **természeti környezet**

A település egyik kedvező adottsága, hogy eddig megőrződtek a környezetből a lakott területi szövetbe nyúló természeti területek (ártéri galéria erdők) és nem nőtt teljesen össze a központi belterülettel a Duna körüli zöld „folyosó”. Ezeket a szerkezeti adottságokat meg kell őrizni, és fejleszteni kell azzal, hogy a természetközeli zöldfelületeket a község belsejében lévő parkok, és az egyes elemeket összekötő utcai fasorok egészítsék ki zöldfelületi rendszerré. A község mikroklimatikus viszonyainak kialakításában alapvető szerepet játszanak a zöldfelületek. A zöldfelületek fejlesztése jelentős szerepet játszhat a várható klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak kivédésében. A község vízfolyásoktól távolabbi területein megnövekszik az igény a hűvös mikroklimát biztosítani képes zöldfelületekre, kisebb-nagyobb vízfelületekre (rehabilitált csatornákra). A Felső-Szigetköz mentett oldali vízjárásait a jelenleg is zajló rendezés kedvező adottságokkal látja el. Mindezt olyan helyzetben kell majd biztosítani, ahol a víz várhatóan korlátozottabban lesz elérhető, az azzal való gazdálkodás feltételei megszigorodnak.

- a környezet védelme

A levegő minőségében a kilencvenes években jelentős mértékű javulás következett be, az utóbbi években azonban stagnálás, enyhe romlás a jellemző. Kisbodak – főként a Duna és csatornái révén – része a Nemzeti Ökológia Hálózatnak. A településfejlesztési beavatkozásoknál nagy figyelemmel kell lenni ezen értékes, de ugyanakkor sérülékeny területek megóvására, a természetközeli állapotok fenntartására. A közúti közlekedés zajhatása napjainkban egyike a település lakosságot legjobban zavaró, jelentős népességet érintő környezeti hatásoknak. Kisbodak önkormányzatának fontos településfejlesztési alapelve, hogy minden környezetvédelmi célú intézkedés, beavatkozás a lakosság egészségének védelmét és életminőségének javítását szolgálja a Duna különleges táji értéke, a községet átszelő csatornák és a szegélyező zöldterületeik.

3 MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA**- Környezetbarát közlekedés**

A település tömegközlekedését alapvetően a buszközlekedés határozza meg. A jelenlegi járatok tekintetében mind Győr, mind Mosonmagyaróvár irányában megfelelő a járatszám. Az elérhetőségi idők nem csökkenthetők reálisan, a földrajzi adottságokat figyelembe véve. A buszközlekedés technikai fejlesztései az energiatakarékos (földgáz, elektromos üzemű) irányban már jelentősen érezhetőek a termék fejlesztések révén is. A belterületi buszmegálló rendszer kielégítő. A községben nincs átmenő buszforgalom, végforduló van kialakítva. A külterületi részekben figyelembe véve a jelenlegi településfejlesztési igényeket nincs szükség új megállók létesítésére. A községet vasúti közlekedés nem érinti.

- Teljes körű közműellátás

A településen a villamos energia hálózat teljes mértékben kiépült. Az ingatlanok ellátása a kül- és a belterületen megoldott. A térségi szolgáltató az Eon Zrt. A gázszolgáltatást az ENKSZ Észak-Dél Regionális Földgázszolgáltató Zrt. végzi. A nagy-középnomású gerincvezeték érinti a község területét, az elosztóhálózat a községben teljesen kiépült, a csatlakozás lehetőségei a fejlesztési területek a belterületen adóttak. Kisbodak községben az Aqua Kft. végzi az ivóvíz és a szennyvíz kezelés szolgáltatását, a szennyvizek kezelése községtől délre található szennyvíztelepen történik. A szennyvíztisztítás az Aqua Kft. területén, a közép szigetközi régió szennyvíztisztító telepen történik környezettudatos megoldás alkalmazásával. A hédervári szennyvíztisztító 2009-ben került felújításra, így a telep 95%-os tisztítási hatásfoka minden tekintetben megfelel az elvárásoknak. Kisbodakon 2011-ben már 92,8% volt a közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya. A település belterületén a csatornahálózat nem egyesített rendszerű, a csapadékvizek elszikkasztásra és belterületi befogadóba kerülnek. A rákötési arány javítására azért is szükség van, mert a település az OTr.T szerint érzékeny vízbázison fekszik. A település csapadékvíz-elvezetésének koncepciója és a vízkárelhárítási terv 2016-ban fog elkészülni. Kisbodak a Szigetközben található, amely egyben azt is jelenti, hogy a község jelentős része árvízveszélynek kitett terület – „erősen veszélyeztetett” besorolású –, mivel az ártéren lakóingatlanok is vannak. Az elsőrendű védvonalak többsége állami tulajdonban van, 2013.január 1-jétől a védekezés állami feladat, a komplex árvízvédelmi monitoring rendszerüzemeltetése folyamatosan szükséges. Az árvízvédelem a védett oldalon megfelelő védelmet biztosít, mint azt a 2002. és 2013. évi magas vízállás bizonyította. Az éghajlati változások miatt viszont a jövőben fokozottan számítani kell szélsőséges csapadékvízviszonyokra. A település számára a természetes vizek (folyók, tavak) és a csapadékvíz hasznosítása, városüzemeltetésbe való bevonásának lehetősége (pl. öntözés, vízhűtési rendszer) a jövőben vizsgálandó feladat. A község meglévő zöldfelületi rendszerének fejlesztéséhez egységes koncepció kidolgozására kell törekedni, melynek alapjait a rendezési terv keretében készítendő, alátámasztandó munkarészként kezelt környezetalakítás- és zöldfelületi terv biztosíthatja.

Az épített települési környezet egyik jellemző tényezője a keletkező hulladék. Az összes hulladékon belül a nagyobb mennyiséget a kommunális hulladék adja. A kommunális hulladék gyűjtése, szállítása és elhelyezése – mint kötelező közszolgáltatás – a település területén megoldott, a szolgáltatás magas szintű, az országos színvonalat meghaladja. A községben a hulladékkezelést a mosonmagyaróvári székhelyű Kisalföldi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi. A községben a szelektív hulladékgyűjtési rendszer kiépült: minden háztartás és intézmény rendelkezik szelektív gyűjtőedénnyel, amit a szolgáltató havi rend szerint ürít. E mellett

Kisbodakon egy szelektív hulladékgyűjtő sziget található. A település jövőbeni célja a hulladékgazdálkodás és hasznosítás terén:

- a zöld iparágak (hulladékfeldolgozás, hasznosítás) fejlesztése, a helyben meglévő erőforrások felhasználása, munkahelyteremtés,
- az önkormányzati intézményekben, óvodákban, iskolákban az egységes rendszerű elkülönített hulladékgyűjtés 100%-os kiépítése,
- közterületi hulladékgyűjtő eszközök településképi integrálása,
- az illegális hulladéklerakók rekultiválása

3 ENERGIAHATÉKONYSÁG, KLÍMAVÉDELEM

Energiatakarékos területfelhasználás

A fenntartható fejlődés szempontjából nyilvánvalóan kedvező, ha a község beépítése alacsonyan intenzív, megfelelő sűrűségű, minél kisebb területet foglal el, minél több a természeti környezet, minél kevesebb az épített terület. Ez esetben a település működése is nyilvánvalóan gazdaságosabb, a környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a község gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a település lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

A termőfölddel való takarékos gazdálkodás Kisbodak térségében azért kiemelt fontosságú, mert a mezőgazdasági termékek még a válság körülményei között is stabilan tartják értéküket, piacuk – a világ népességének növekedése és a termőterületek szűkülése következtében – hosszú távon biztosított. Kisbodak térségében a termőterületek jelentős része jó termőhelyi adottságú, a területek több mint háromnegyede szántóterület. A terület takarékoság szempontjából kedvezőbb, intenzívebb beépítések ellen rendszerint tiltakoznak az adott környezet lakói, ennek nem kis részben oka a községi szinten is megjelenő üzletszerű intenzívebb beépítések alacsony építészeti színvonala. Annak érdekében, hogy a településen megjelenő különféle vállalkozási szándékok becsatornázhatók legyenek az önkormányzati fejlesztési elképzelések megvalósításába, elengedhetetlen a jelenleginél lényegesen aktívabb település fejlesztési stratégia kialakítása. Ebben a folyamatban az önkormányzatnak folyamatosan figyelnie, kontrolálnia kell a beérkező magán kezdeményezéseket.

Energiatakarékos építés

Az elmúlt években megindult, és lendületet kapott az intézményi- és középületek állami támogatással történő-részben uniós forrásokból megvalósuló – energia-hatékony felújítása. A programfolytatása, majd befejezése szükséges. Emellett elő kell segíteni az alacsony energiafogyasztású és passzív házak építését, a családi házak és a közösségi célú épületek esetében egyaránt. Állami támogatás biztosításával rentábilissá kell tenni a megújuló energiaforrásokat használó rendszerek kiépítését a magánberuházások esetében. Gondot kell fordítani a lakosság szemléletformálására, az energiatudatos magatartás általánossá tételére. A Magyarországon várható klimatikus változások a hőmérséklet emelkedésével, a csapadékmennyiségének csökkenésével és annak a korábbinál hektikusabb eloszlásával járnak/fognak járnak. Az építésben ezért egyre nagyobb jelentőséget kap az egyes épületek tájolása (például a jelenleg hátrányosnak tekintett északi lakások felértékelődhetnek), klimatikus hűtése, de jelentős mértékben változhatnak a betervezett épületszerkezetek is.

Energiatakarékos településüzemeltetés

Az energiatkarékonyság elvének érvényesítését nem csak konkrét építkezésekkel, hanem tudatos települési energiagazdálkodással lehet elérni. A „smart city” olyan település, amely a rendelkezésre álló technológiai lehetőségeket (elsősorban az információs és kommunikációs technológiát) innovatív módon használja fel, elősegítve ezzel egy jobb, diverzifikáltabb és fenntarthatóbb városi környezet kialakítását. Innovatív technológiákat alkalmaz, hogy csökkentse a költségeit és az energiafelhasználását, valamint szélesíti a szolgáltatási kínálatát, így javítva lakói életminőségét.

4 KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása:

Jelen településfejlesztési koncepció a településfejlesztési koncepciót megelőző „megalapozó vizsgálattal” együtt készül. A tervezés első fázisában – 2016 szeptemberében – elkészült a „megalapozó vizsgálat” a 314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet által előírt tartalmi követelményeknek megfelelően – a 2011-es statisztikai adatok feldolgozásával – készült, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges.

A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változásokra:

Jelen koncepció a „kompakt település” elveinek alapján készült. Ez azt jelenti, hogy a tervezett területigényes beruházásokat nem a települést övező területek extenzív fejlesztésével, hanem a beépített – vagy beépítésre szánt – területek intenzív fejlesztésével kell megoldani. A jelenleg érvényes, 2003-ban jóváhagyott településszerkezeti terv bőséges tartalékterületeket jelölt ki a fejlesztések megvalósítására. Ezek nagy részének felhasználására eddig nem került sor. A településszerkezeti terv azóta tervezett módosításaiban a tartalékterületek csökkentésére törekedtek a tervezők.

Jelen koncepció hangsúlyosan tartalmazza a községet körülvevő értékes mezőgazdasági- és erdőterületek védelmét, valamint javaslatot tesz újabb területek belterületbe vonására.

A koncepcióban megfogalmazott területi fejlesztések a következők:

- Lakó területi fejlesztés a község déli részén tervezett a Tőzike és a Petőfi Sándor utcához kapcsolódóan (a hatályos szabályozási terv egy részét tartalmazza) kb. 35-40 db. telek kialakítására kerülhet sor. A Béke utca már meglévő lakóterületi fejlesztése tervezett a Szabadság utca fele. Itt kb. 15-20 db. lakótelek kialakítására van lehetőség. Új lakóterület kialakítása és belterületbe vonása I. ütemben a 09/8-9, 09/17, 09/11, 09/2. hrsz.-ú területen támogatott. Kizárólag az I. ütem kiépítése után, II. ütemben alakítható ki lakóterület a 15105. sz. úttól keleti, a községtől déli irányban. Az önkormányzat elfogadja, hogy a Béke utca lakóterületének fejlesztése Országos Ökológiai Hálózat puffer területet érinti, ezért a lakóterület fejlesztése I. ütemben a község déli részén valósul meg.

Egyetért és elfogadja, hogy a beépítésre szánt területek vonatkozásában csak az átlagosnál gyengébb vagy átlagos minőségű termőföldeken kerülhet sor. Új lakóterület kialakítása és belterületbe vonása I. ütemben a 09/8-9, 09/17, 09/11, 09/2. hrsz.-ú területen támogatott. Kizárólag az I. ütem kimerülése után, II. ütemben tervezhető lakóterület a 15105. sz. úttól keleti, Kisbodak községtől déli irányban.

Egyetért és elfogadja, hogy a Béke utca lakóterületének fejlesztése Országos Ökológiai Hálózat pufferterületet érinti, ezért a lakóterület fejlesztése I. ütemben a község déli részén valósul meg.

- Különleges idegenforgalmi, turisztikai övezet a volt gátórház területe és a mellette található területek az árvízvédelmi töltés mentett oldalán. A területen önkormányzati és magán beruházásban ökoturisztikai bemutató épületeke és tanösvények, erdei pályák alakulnának ki. A terület nagysága kb. 15,8 ha. A belterülettől nyugatra található magán területen szintén turisztikai fejlesztés tervezett, mely a külterületeket érinti.
- ***Az előzetes államigazgatási tájékoztatás alapján a nemzeti park nem támogatja a különleges turisztikai, idegenforgalmi fejlesztést a 050/7-8, 063/2-4,9,11,13,14, 064/4 hrsz.—ú ingatlanokon az Országos Ökológiai Hálózat puffer területei miatt. Védett növények előfordulása miatt az 050/8 hrsz. területet törli a különleges övezet számára tervezett területek közül. A mentett oldali 053/19 hrsz.-ú területet (mely önkormányzati tulajdon) különleges turisztikai idegenforgalmi fejlesztési területként szerepelteti a koncepcióban.***
- ***Az Országos Ökológiai Hálózat pufferterület részét képező 050/7-8, 063/2, 4, 9, 11, 13-14 hrsz. területeket a különleges övezet számára tervezett területek között megtartja. Folyamatban lévő***

fejlesztés és tervezés szerint a területen erdei iskola, hagyományos szigetközi pajta, vízitúrás kemping létesül. A pufferterületen a fejlesztések szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyeztethetik.

Egyetért és elfogadja, hogy a 011/8 és 011/10/a hrsz. területeken – Országos Ökológiai Hálózat ökológiai folyosó és pufferterület részeként - beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A hullámtéri 045/7 hrsz.-ú területen (mely művelésből kivett terület) az önkormányzat ökoturisztikai bemutató helyet kíván létrehozni. A terület beépítésre nem szánt különleges turisztikai övezet besorolást kaphat.

- Gazdasági kereskedelmi-szolgáltató fejlesztési terület a Püski országút melletti nyugati oldalon tervezett, mely a korábbi mezőgazdasági major területeit érinti. A település itt kíván lehetőséget adni a gazdasági tevékenységnek. A kijelölt területek nagysága kb. 10,3 ha. A tervezett gazdasági kereskedelmi-szolgáltató fejlesztési terület (09/14 hrsz.-ból keletkezett 09/19 és 08/20, valamint 09/16 hrsz.) kialakítását – a terület nagyságából adódóan (több mint 7 ha) – csak úgy lehet megvalósítani, hogy az takarékosan, a ténylegesen felmerülő konkrét igényekkel összhangban (ütemezetten, legalább 3 ütemben) a lehető legkisebb területre korlátozódjon. Javasolt ütemezés: I. ütem: 09/6, II. ütem: 09/16, III. ütem: 09/14. hrsz., az I. és II. ütemmel érintett területek felől kiindulva. A területen található egy termálvíz-kút, melynek adatai jelenleg nem ismeretesek, a konkrét vizsgálatok után a kút a gazdasági területen egy fontos tényező lehet. További adatok beszerzése szükséges.

Egyetért és elfogadja, hogy gazdasági kereskedelmi-szolgáltató fejlesztési terület (09/14 hrsz.-ból keletkezett 09/19 és 08/20, valamint 09/16 hrsz.) kialakítását – a terület nagyságából adódóan (több mint 7 ha) – csak úgy lehet megvalósítani, hogy az takarékosan, a ténylegesen felmerülő konkrét igényekkel összhangban (ütemezetten, legalább 3 ütemben) a lehető legkisebb területre korlátozódjon. Ütemezés: I. ütem: 09/6, II. ütem: 09/16, III. ütem: 09/14. hrsz., az I. és II. ütemmel érintett területek felől kiindulva.

- Településközponti vegyes terület a Felszabadulás út és a Szabadság utca közötti teresedés mellett kerül kijelölésre, mely az intézményi fejlesztéseknek adhat helyet. Döntően itt található az alapellátás épületei (művelődési központ, polgármesteri hivatal, tűzoltószertár, orvosi rendelő).
- A külterületi 014, 011 hrsz.-ú területeken egy helyi mezőgazdasági vállalkozás fejlesztési igényeinek megfelelően mezőgazdasági üzemi terület kerül kijelölésre. A területen az állattartás, növénytermesztés épületei helyezhetőek el. A területekhez kapcsolódóan északi és keleti irányban egy turisztikai fejlesztési övezet is rögzítésre kerül, mely az állattartáshoz kapcsolódhat (lovas turizmus, állatbemutató, szarvasmarha ridegtartás, stb.) A kijelölt területek nagysága kb. 38 ha.
- ***Az előzetes államigazgatási tájékoztatás alapján a nemzeti park nem támogatja a mezőgazdasági üzemi fejlesztést a 014, 011 hrsz.-ú ingatlanokon az Országos Ökológiai Hálózat területi érintettsége miatt. Az önkormányzat elfogadva az állásfoglalást, a fejlesztési elképzelések közül kiveszi a területeket.***
- ***Az előzetes államigazgatási tájékoztatás alapján a földhivatal nem támogatja a mezőgazdasági üzemi fejlesztést a 014/12, 014/27, 014/30, 014/25, 014/28, 011/9-21, 016/20 hrsz.-ú ingatlanokon a javasolt fejlesztési terület nagysága miatt.***

Egyetért azzal, hogy a koncepció eltúlzott méretben tartalmazza mezőgazdasági üzemi terület kijelölését. Mezőgazdasági üzemi terület – lovas turizmus, állatbemutató, szarvasmarha ridegtartás – céljára a 011 hrsz. területből, valamint a 016/20 hrsz. területből a 015 hrsz. út felől eső rész, mint szántó művelési ágú területek 5-7. minőségi osztályú földrészeit tartja fenn. A 014 hrsz. területet törli a mezőgazdasági üzemi terület céljára tervezett területek közül.

A fentiekben túlmenően Kisbodak község rövid- közép távú közlekedési tervei:

- Az önkormányzati fenntartásban lévő úthálózat minőségének javítása
- A községi közterületek minőségének javítás (járdák, díszburkolatok)
- A Püski-Kisbodak kerékpárút magvalósítása
- A Duna vízi turisztikai lehetőségeinek kihasználása (infrastruktúra kiépítéssel)

Fontosabb tervezett közműfejlesztések:

A fejlesztési területek teljes közművel történő ellátása (magántőke részvételével), a megújuló energiahasznosítás érdekében önkormányzati beruházásban megvalósítandó napelemes kiserőmű, biomassza fűtőmű létrehozása, pályázati forrásokból, az önkormányzati létesítmények energetikai korszerűsítése érdekében.

Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre:

Kisbodak 2003-as településszerkezeti- és szabályozási tervéhez részletes örökségvédelmi hatástanulmány még nem készült. A különböző módosítások tervéhez készült a tervezési területekre részletes örökségvédelmi hatástanulmány (2006-ban, illetve 2009-ben). A hatástanulmányok bemutatják az örökségi értékeket és a védettséget, valamint javaslatokat tesznek az örökségvédelmére és az örökség érték alapú fenntartható fejlesztésére kizárólag a tervezési területek vonatkozásában. Fontos megjegyezni, hogy a régészeti lelőhelyekre vonatkozó adatok csak a készítés időpontjában rendelkezésre álló kutatási adatokat tükrözi. Újabb régészeti jelenség, lelőhely esetleges előfordulása nem kizárható, mely új helyzeteket eredményezhet.

Az önkormányzat a települési értékek (művi, természeti) védelme érdekében helyi értékvédelmi rendelet megalkotását tűzte ki célul. A rendelet megalkotásához szükséges szakmai értékek felmérése és bemutatása a rendezési terv keretében megtörténik.

A) Nyilvántartott régészeti lelőhely esetében az alábbiak szerint kell eljárni:

Az Kötv. 19. § (1) bekezdés rendelkezése szerint a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal el kell kerülni. Ha a lelőhelyek elkerülése a földmunkával járó fejlesztés, beruházás költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a beruházás másutt nem valósítható meg, a beruházással veszélyeztetett régészeti lelőhelyeket előzetesen fel kell tární. A tervezett munkálatok kizárólag a feltárás befejezése után kezdődhetnek el. A régészeti feltárások költségét, a mentő feltárások kivételével annak kell fedezni, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált (Kötv.19. § (3), 22-23. §). A fejlesztések, beruházások tervezése során a megelőző feltárás teljes költségét, de legalább a teljes bekerülés 9 ezrelékét kell költség-előirányzatként biztosítani a feltárás fedezetére (Kötv. 23. §. (1)). A feltárára jogosult intézményekről Kötv. 20. § (2) bekezdése rendelkezik. A szükséges feltárások rendjét a *régészeti lelőhelyek feltárásának részletes szabályairól* szóló 5/2010. (VIII.18.) NEFMI Rendelet határozza meg.

A tervezett beruházások előtt a 308/2006. (XII.23.) Kormány Rendelet szerint szakhatóságként meg kell keresni a Forster Központot.

B) Váratlanul előkerülő régészeti emlékek esetében az alábbiak szerint kell eljárni:

Valamennyi, a régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti emlék, ill. lelet esetében is törekedni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzésére. Ha bármilyen tevékenység során váratlan régészeti emlék, illetőleg lelet kerül elő, a felfedező (kivitelező, beruházó) a Kötv. 24. §-a értelmében köteles a tevékenységet azonnal abbahagyni és az emlék vagy lelet előkerülését az önkormányzat jegyzőjének és a területileg illetékes múzeumnak haladéktalanul jelenteni és a helyszínt, valamint a lelet őrzéséről gondoskodni.

A régészeti lelőhelyek megrongálását, megsemmisítését, gondatlan kezelését a Kötv. 82. § alapján szankcionálják.

5 MELLÉKLETEK

- Előkészítő fázismegalapozó vizsgálat
- Előzetes tájékoztatási vélemények
- Az előkészítő fázismegalapozó vizsgálat és a koncepció irányait megerősítő képviselő testületi határozat
- Örökségvédelmi hatástanulmány
- Művi értékvédelmi hatástanulmány
- Forster Központ adatszolgáltatása